

บทที่ 4

แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา ทักษะการย่อความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน วัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

ในขั้นตอนนี้เป็นระยะที่ 2 ของการวิจัย เป็นการศึกษาเพื่อตอบคำถามการวิจัยว่าการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี จะมีแนวทางและวิธีการพัฒนาทักษะการย่อความได้อย่างไร ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการย่อความคืออะไร โดยนำเสนอรายละเอียดเป็น 4 ตอนดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. ผลการวิจัย

คำถามการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 นี้ มุ่งศึกษาเพื่อหาคำตอบสำหรับคำถามการวิจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. จะมีแนวทางและวิธีการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ได้อย่างไร
2. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี คืออะไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยระยะที่ 2 นี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ

1. เพื่อแสวงแนวทางและวิธีการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในระยะที่ 2 นี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยให้ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะการย่อความร่วมกันประชุมปรึกษาหารือ เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี โดยดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กรอบในการวิจัย

ในการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี ซึ่งใช้เป็นกรอบการศึกษาในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการศึกษา ประกอบด้วย

1.1 การจับใจความสำคัญของเรื่อง

1.2 การเรียบเรียงให้ถูกแบบแผนของการย่อความ

2. ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วยประชากร 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้มีส่วนสำคัญ (insider) คือ ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี จำนวน 8 คน เป็นชาย 4 คน เป็นหญิง 4 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (outsider) จำนวน 17 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์	จำนวน 1 คน
2.2.2 ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย	จำนวน 2 คน
2.2.3 ครูผู้ร่วมสังเกตการณ์	จำนวน 2 คน
2.2.4 พระภิกษุผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสว่างอารมณ์	จำนวน 1 รูป
2.2.5 คณะกรรมการสถานศึกษา	จำนวน 6 คน
2.2.6 พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน	จำนวน 3 รูป
2.2.7 ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทย	จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยระยะที่ 2 เป็นการแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาและการกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม การประชุมระดมความคิดเห็นตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนด เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระโดยใช้แผนที่ความคิด (mind map) เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางและวิธีการพัฒนาพร้อมทั้งการกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนา

ทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี โดยมีประเด็นในการสนทนา 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันของทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1

ตอนที่ 2 ปัญหา และความต้องการการพัฒนาทักษะการย่อความจากการวิจัยในระยะที่ 1

ตอนที่ 3 แนวทางและวิธีการพัฒนาและการกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยระยะนี้ใช้การจดบันทึกข้อมูล การบันทึกเสียงจากการสนทนา โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งข้อมูลนั้นได้มาจากการจัดเวทีประชุมกลุ่มผู้มีส่วนสำคัญ (insider) และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (outsider) ทั้งหมดจำนวน 25 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ จำนวน 8 คน เป็นชาย 4 คน เป็นหญิง 4 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 2 คน ครูผู้ร่วมสังเกตการณ์ จำนวน 2 คน พระภิกษุผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสว่างอารมณ์ จำนวน 1 รูป คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ จำนวน 6 คน พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จำนวน 3 รูป ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทยจำนวน 2 คน ในวันที่ 26 มกราคม 2552 เวลา 13.00 – 14.50 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ โดยการส่งหนังสือเชิญและได้ประชุมโดยนำประเด็นแนวทางวิธีการพัฒนาที่ได้จากนักเรียนเข้าสู่เวทีประชุมนำเสนอ โดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด (mind map) และร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ให้ผู้ร่วมประชุมร่วมกันเสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยและคณะประกอบด้วยตัวแทนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ครูผู้ร่วมสังเกตการณ์ พระภิกษุผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสว่างอารมณ์ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย ได้ร่วมกันตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความ (interpretation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

จากการสนทนากลุ่มกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วนำผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มของนักเรียนเข้าเวทีประชุมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 25 คน ประกอบด้วยตัวแทนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ครูผู้ร่วมสังเกตการณ์ พระภิกษุผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสว่างอารมณ์ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์

พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาและการกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปตามกรอบการวิจัยได้ดังนี้

1. แนวทางและวิธีการพัฒนา ซึ่งได้ข้อสรุปเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1.1 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องทักษะการย่อความ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านภาษาไทยมาให้การอบรม เพื่อให้ความรู้ และฝึกการย่อความ โดยมีแบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม และหลังการอบรม

1.2 จัดโครงการประกวดย่อความ โดยจัดกิจกรรมรักการอ่าน แล้วนำเรื่องที่อ่านมาฝึกการย่อความ แล้วนำไปแข่งขันผลงานในรูปแบบของการประกวดย่อความ โดยมีรางวัลให้กับผู้ชนะ เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

2. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี เพื่อประเมินผลการพัฒนา ตามแนวทางการพัฒนาที่ได้ข้อสรุปจากการสนทนากลุ่ม ได้กำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนา โดยดัชนีชี้วัดความสำเร็จตามกรอบของการศึกษาวิจัยกำหนดไว้ดังนี้

2.1 การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องทักษะการย่อความ มีดัชนีชี้วัดความสำเร็จ คือ

2.1.1 นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 70 ขึ้นไป สามารถทำแบบทดสอบความรู้แบบปรนัยที่เป็นกรอบในการวิจัยในแต่ละข้อได้ถูกต้อง โดยได้ระดับความรู้อยู่ในระดับดีขึ้นไป หลังจากจบการฝึกอบรม

2.1.2 นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 70 ขึ้นไป สามารถทำแบบทดสอบทักษะการย่อความแบบอัตนัย โดยได้ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนอยู่ในระดับดี หลังจากจบการฝึกอบรม

2.1.3 นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความ อยู่ในระดับมาก

2.2 การจัดโครงการประกวดย่อความ โดยจัดกิจกรรมรักการอ่าน แล้วนำเรื่องที่อ่านมาฝึกการย่อความ แล้วนำไปแข่งขันผลงานในรูปแบบของการประกวดย่อความ มีดัชนีชี้วัดความสำเร็จ คือ

2.2.1 มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการประกวดย่อความ จำนวน ร้อยละ 80 ขึ้นไป

2.2.2 มีนักเรียนส่งผลงานเข้าประกวดย่อความ จำนวน ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ตาราง 6 สรุปแนวทางวิธีการพัฒนา และกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาทักษะการย่อความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์

แนวทางพัฒนาทักษะการย่อความ	วิธีการ/กิจกรรม	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
1. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องทักษะการย่อความ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านภาษาไทยมาให้การอบรม เพื่อให้ความรู้ และฝึกการย่อความ โดยมีแบบทดสอบความรู้ก่อน การอบรม และหลังการอบรม	1.นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 70 ขึ้นไป สามารถทำแบบทดสอบความรู้แบบปรนัยที่เป็นกรอบในการวิจัยในแต่ละข้อได้ถูกต้อง โดยได้ระดับความรู้อยู่ในระดับดีขึ้นไป หลังจากจบการฝึกอบรม 2.นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 70 ขึ้นไป สามารถทำแบบทดสอบทักษะการย่อความแบบอัตนัย โดยได้ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนอยู่ในระดับดี หลังจากจบการฝึกอบรม 3.นักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะการย่อความ อยู่ในระดับมาก
2. การจัดกิจกรรมประกวดย่อความ	จัดกิจกรรมรักการอ่าน แล้วนำเรื่องที่อ่านมาฝึกการย่อความ แล้วนำไปแข่งขันผลงานในรูปแบบของการประกวดย่อความ โดยมีรางวัลให้กับผู้ชนะ เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน	1.มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการประกวดย่อความ จำนวน ร้อยละ 80 ขึ้นไป 2. มีนักเรียนส่งผลงานเข้าร่วมประกวดย่อความ จำนวน ร้อยละ 80 ขึ้นไป